

DE LEENKAMER VAN WILLEM VAN LEYDEN, 1313-1460

door
C. Hoek

*Eerder gepubliceerd in 'Ons Voorgeslacht', jrg. 33 (1978), een uitgave van de
Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie*

Inleiding

In het begin van de zestiende eeuw zijn de heren van Wassenaar, deels door vererving en deels door aankoop, in het bezit van een aantal leenkamers. De administratie van deze is nooit gescheiden gehouden door de leengriffiers, alleen in het midden van de veertiende eeuw worden de lenen van de Hof van Wassenaar en die van de Burcht van Leiden van elkaar onderscheiden. Toch vallen de leenkamers nog ten dele te reconstrueren, daar in de oudere retroacta niet de van Wassenaers, maar andere leenheren optreden. Op deze wijze volgen hier dan ook reportoria op de lenen van diverse leenkamers.

De registratie van de lenen is goed bewaard gebleven in een serie registers, die gemerkt zijn met letters. Het oudste register A is aangelegd in 1420 en bevat ook oudere brieven, door de leenmannen overgelegd bij het verzoeken van hun lenen. Een ouder cartularium, gemerkt AA, is vervaardigd omstreeks 1400 en bevat akten uit de dertiende- en veertiende eeuw en ook onge-dateerde lijsten van leenmannen. De registers bevinden zich in het huisarchief van het kasteel Twickel en konden dank zij de vriendelijke toestemming van de laatste eigenares Vrouwe M.A.M.A. baronesse van Heeckeren van Wassenaar, gravin van Aldenburg Bentinck, gemicrofilm worden. Deze films bevinden zich op het Nationaal Archief te 's-Gravenhage.

Eén van deze leenkamers was:

De leenkamer van Willem van Leyden

Tot het geslacht van de burggraven van Leiden behoorde Willem van Leyden, vermeld van 16 juni 1309 tot en met 16 juli 1331. Hij was een broer van burggraaf Dirk en liet bij zijn overlijden geen wettige kinderen na, wel twee bastaarden. Hij beschikte over een eigen leenkamer, die waarschijnlijk aan de hofstad Het Zand te Katwijk was verbonden. Na zijn dood treedt zijn broer de burggraaf als leenheer over deze lenen op.¹

Noot:

1. W. A. Beelaerts van Blokland: 'De Burggraven van Leiden vóór 1339', in 'De Nederlandsche Leeuw', 1921, kolom 360-368.

OEGSTGEEST

1. 1 morgen land op de geest te Oestgheest, ten zuiden van Jonghe Pouwels.

4-12-1332: Symon Feutiensz. met ledige hand (AA, fol. 6 en 47v).

2. Een kamp land in Kerckwerverbroec, genaamd de elf hont, aan het einde van de nieuwe weg te Oestgheest.

...-13..: Jacob Alverijc na opdracht uit eigen (AA, fol. 14v en 47v).

1-11-1332: Alverijc Jacobsz. zoals zijn vader Jacob Alverijc (AA, fol. 6 en 47v).

...-1...: Gerijt Alvericxz. (AA, fol. 47v).

12-5-1421: Gheerburch Gerijtsdochter (A, fol. 15).

28-2-1442: Hobbe Jansz. (B, fol. 53v).

18-2-1451: Hobbe Jansz. krijgt het leen, zoals zijn ouders het hielden, ten vrij eigen (B, fol. 84).

- 3. De woning van Diederic Diederic Eermanszoonz. met het land, waarop deze staat te Oestgheest. De woning is belend ten noorden: het land van het klooster van der Lee, ten oosten: het pad, ten westen: de kamp van Nanne Dammesz. en ten zuiden: de laan; het land is belend ten westen: de woning en in het noorden: strekkende in het oosten van de weg tot aan het pad.**

24-8-1313: Diederic Diederic Eermanszoonz. (AA, fol. 46v).

...-13...: Dieric Jonghe Diericsz. (AA, fol. 6).

...-1...: Jacob Jonghe Dircxz. (AA, fol. 46v).

15-5-1421: Jacob Dircxz. (A, fol. 23)

SASSENHEIM

- 4. De woning van Willem Florensz. te Zassenem met 2 morgen geest ervoor gelegen en 2 morgen erachter in het ven, van de noordzijde in (1414: belend ten zuiden: de heerstraat, ten noorden: een kamp land van 3 morgen 2 hond, waarin Aelbrecht van den Bosch eigen land heeft, ten oosten: Jacob Jan Wouterszoonz. en ten westen: Floris Jan Hugenzoonz.).**

21-4-1319: Willaem Florensz. (AA, fol. 44v).

...-13...: Margriete Florensdochter van der Kerke (AA, fol. 7 en 44).

13-12-1414: Lijsbeth, weduwe van Jan Hughez., bij dode van haar zuster Margriete (A, fol. 15).

12-5-1421: Floris Jansz. bij dode van zijn moeder Lijsbeth, weduwe van Jan Hughez. (A, fol. 15v).

25-11-1422: Claes Florisz. bij dode van zijn vader Floris Jansz. (A, fol. 36).

...-1423: Claes Florijsz. krijgt ten eigen 1 morgen broekland, belend ten oosten: de rest van het leen, ten zuiden: Burchgairt Pietersz., ten westen: Lijsbeth, de weduwe van Florijs Jan Hughenz., ten noorden: Wouter Ghijen, Ghijsbrecht Dobbelaire en Lijsbeth voornoemd (A, fol. 7v).

VOORSCHOTEN

- 5. Het huis en de woning van Ghise Willem Ghisenzoonz. met 2 morgen land bij de Waddinghe (1460: alleen 2 morgen land met de boomgaarden). Belend ten oosten: de Rijn, ten westen: Heynric van Zanthorst met een leen, dat hij van de graaf houdt (1381: Claes die Breede, 1442: de erfgenamen van Gherit Jansz.), ten noorden (1381: noordwesten): het kind van Brederode (1381: Dirck Jansz., 1421: de erfgenamen van Willem Sijmons.) en ten zuiden (1381: zuidoosten): het kind van Brederode (1381: Symon Ghisebrechtsz., 1442: Ghijs Jansz. met zijn broers en zusters) in het ambacht Voorschoten.**

7-7-1328: Ghise Willem Ghisenzoonz. (AA, fol. 7v en 48).

16-12-1381: Symon Ghisebrechtsz. na overdracht door Jan Ghisenz. van der Waddinghe (AA, fol. 57v en 58).

9-10-1442: Ghijs Jansz. bij dode van zijn broer Gherijt Jansz. en tocht de volgende dag zijn vrouw Elisabeth Matheusdochter (B, fol. 54).

- 5-2-1460:** Clais Jansz., baljuw van Wassenair, neef van de leenheer Johan, heer van Wassenair en burggraaf van Leyden, bij dode van Ghijs Jansz. (B, fol. 105).
- 11-4-1460:** Symon Jansz. bij dode van zijn broer Ghijs Jansz. (B, fol. 105).
- 17-4-1460:** Heer Hüge van der Borch, hulde door Pieter van der Goes, bij dode van Ghijs Jansz. (B, fol. 105v).